

POSITION PAPER MVO NEDERLAND

Rondetafelgesprek Fossiele subsidies

MVO Nederland werkt met 2000+ bedrijven en organisaties aan een economie die duurzaam en sociaal is. Die transitie vraagt om verandering van het huidige systeem. We stimuleren en ondersteunen bedrijven om hieraan bij te dragen. Want het bedrijfsleven is als geen ander in staat om snel en goed in te spelen op veranderende omstandigheden. En dus geloven wij dat we samen met hen het snelste en de beste resultaten bereiken. De overheid moet daarbij juiste randvoorwaarden stellen.

De discussie over fossiele subsidies is complex. Het gaat niet alleen over het reduceren van de CO₂-uitstoot – waar het ETS-systeem al de grootste bijdrage aan levert. Het gaat ook over het maken van keuzes: wie moet wanneer bijdragen? De discussie gaat daarmee over de effectiviteit van klimaatbeleid, en de rechtvaardigheid daarvan. Het geven van kortingen en ontheffingen op fossiele energie – fossiele subsidies dus – is dat niet.

Beprijzing maakt speelveld eerlijker

De overheid stimuleert verduurzaming van het bedrijfsleven. Tegelijkertijd houdt het positieve prikkels voor fossiel in stand. Dat is een onlogische en oneerlijke tegenstrijdigheid in beleid. Daardoor zorgen fossiele subsidies voor een ongelijk speelveld voor duurzame ondernemers en remmen ze innovatie en verduurzaming. Daarom steunen we de conclusies van het rapport ‘Belastingen in maatschappelijk perspectief’ dat pleit voor een vereenvoudiging van het fiscale stelsel via uitfasering van fossiele subsidies.

MVO Nederland pleit er vooral voor dat deze uitfasering onderdeel is van een breder pakket beleids- en beprijzingsmaatregelen. Met andere woorden: de afbouw is geen doel op zich, maar een onderdeel van een eerlijke transitie en een rechtvaardige lastenverdeling. En wel een waarin maatschappelijke kosten van vervuiling en grondstofgebruik zijn meegerekend in de prijs. Alle afwegingen en bouwstenen daarvoor staan al in het rapport ‘Belastingen in maatschappelijk perspectief’. Voor duurzame ondernemers is het nu belangrijk dat de politiek keuzes maakt. En wel snel. Voor het grootste effect hangen ze logisch samen met andere instrumenten, zoals normering en subsidiëring.

Bied duidelijkheid op lange termijn

Wat voor economie wil Nederland zijn? Zolang de overheid dit antwoord niet voldoende biedt, wachten bedrijven af of komen investeringen niet rond. Ondertussen verzandt de discussie over fossiele subsidies in gehakketak over gevestigde belangen en de concurrentiepositie van ons land. En ja, dit is belangrijk voor onze toekomstige economie, maar in essentie gaat het erom hoe onze economie er in 2050 uitziet. Kiezen we voor een grondstofintensieve industrie of een circulaire economie? Voor energie-intensieve sectoren of voor een innovatie- en kennisindustrie? Moeten vervuilers betalen of geven we ze belastingvoordelen?

Onze oproep: begin in ieder geval met een concreet afbouwpad voor fossiele subsidies. Zo lossen we de tegenstrijdigheid in het beleid rondom verduurzaming op. Afbouw geeft bestaande – van oudsher vaak fossiele – bedrijven prikkels om te verduurzamen. En het beloont bedrijven die hun afhankelijkheid van fossiel al hebben verminderd: van de industrie die is geëlektrificeerd tot bouwbedrijven en verffabrikanten die met biobased grondstoffen werken. En van boeren die hun afhankelijkheid van kunstmest hebben afgebouwd tot de bakker om de hoek die een elektrische oven heeft aangeschaft.

Kortom: geef ruim baan aan innovatieve, duurzame bedrijven door een gelijk speelveld en helder langetermijnbeleid neer te zetten. Dat biedt hen een aantrekkelijk vestigingsklimaat en daar profiteren we als maatschappij van. Voor wachten is het te laat – de duurzame economie is de enige toekomstbestendige weg. De bestemming? Een economie waarin werken loont, een gezonde leefomgeving prioriteit krijgt en duurzame innovatie voordelen oplevert. Met een eerlijker belastingstelsel. En een duidelijk plan: wat bouwen we op én wat bouwen we af?

Contact: Siri de Vrijer, adviseur public affairs - s.devrijer@mvonederland.nl